

#İNCELE
DOSYA NO: 5

İzleme Raporu

Büyük Aile Yürüyüşü

16-23 Eylül 2022

SAHNE:

Sahte Haberler ve Nefret Söylemi ile Mücadelede Erken Uyarı Sistemi Projesi

Türkiye’de barışçıl iletişime, toplumsal kutuplaşmanın azaltılmasına katkıda bulunmayı amaçlayan SAHNE projesi, ortak kuruluş eBrandValue ve Türkiye Avrupa Vakfı tarafından Instrument contributing to Stability and Peace (IcSP) kapsamında Avrupa Birliği mali desteğiyle uygulanmaktadır.

Bu yayın, Sahte Haberler ve Nefret Söylemi ile Mücadelede Erken Uyarı Sistemi projesinin bir çıktısıdır. Nefret söylemi ve sahte haberler üzerine kutuplaşma ekseninde sosyal medyada izlenen etkinliklerin analizini içermektedir.

Hazırlayanlar: Atilla Yardaş, Uygur Altınok

Editör: Nevzer Eylül Açikkol

Yürütücü Kurum
Türkiye Avrupa Vakfı
www.turkiyeavrupavakfi.org

Proje Ortağı
eBrandvalue

Bu yayın Avrupa Birliği mali desteği ile hazırlanmıştır. İçerik, tamamıyla Türkiye Avrupa Vakfı sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İçerik Uyarısı : Nefret Söylemi

Bu rapor çevrimiçi platformlardan toplanan nefret söylemi örnekleri içermektedir. Bu örnekler ırk, etnisite, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, din, göçmenlik statüsü veya benzer özellikleri nedeniyle bireyleri ve grupları hedef alan, saldırgan, ayrımcı ve zarar verici ifadeler içerebilir.

Nefret söylemine maruz kalmanın bazı okuyucular için rahatsız edici ve tetikleyici olabileceğinin farkındayız. Raporu okurken kendinizi bunalmış hissederseniz lütfen ara verin veya size destek olabilecek biri ile iletişime geçin.

İçerik Güncelliği

Bu rapor, belirli bir zaman diliminde toplanmış ve analiz amacıyla çevrimdışı olarak depolanmış verilere dayanmaktadır. Raporda referans verilen veya örnek olarak gösterilmiş içerikler değiştirilmiş veya silinmiş olabilirler. Bu nedenlerle görüntülenmeleri ya da erişilebilmeleri mümkün olmayabilir.

İçindekiler

GİRİŞ

2

ARKA PLAN

3

TAKİP EDİLEN İÇERİK

5

KELİME YAYGINLIKLARI

8

BÜYÜK AİLE YÜRÜYÜŞÜ KARŞITI
İÇERİKLER

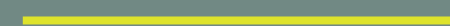
10

SONUÇ

17

KAYNAKÇA

19

Büyük Aile Yürüyüşü İzleme Raporu

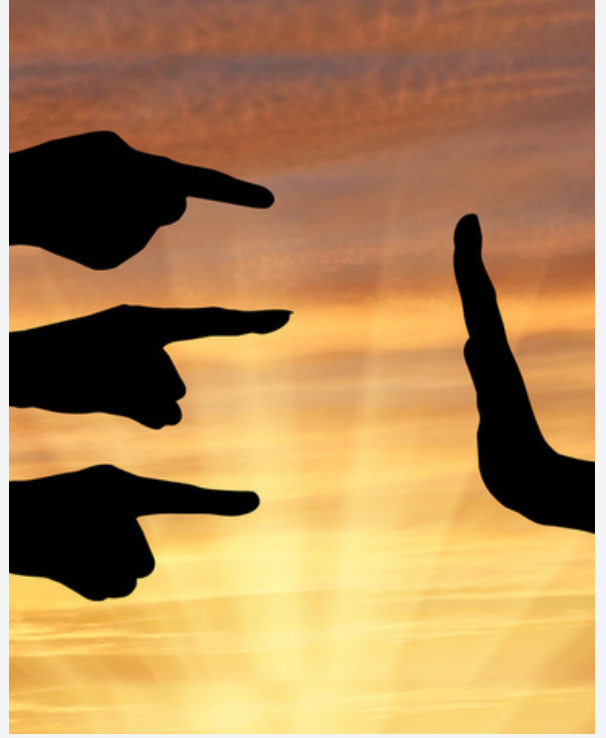
#incelepaylaş

Giriş

Yesevi Alperenler Eğitim Kültür ve Yardımlaşma Derneği' ne bağlı Fikirde Birlik ve Mücadele Platformu 18 Eylül 2022 Pazar günü gerçekleştirilmesi amacıyla İstanbul/Fatih Saraçhane Parkı'nda LGBTİQ+'lara karşı yürüyüş çağrısı düzenledi. Bu kapsamda, LGBTİ+ bireyleri hedef göstermeye açık ve ayrımcılık içeren Büyük Aile Yürüyüşü'ne ilişkin Twitter üzerinden izleme gerçekleştirilmiştir. Büyük Aile Yürüyüşü' ne ilişkin bu izleme raporu geliştirdiğimiz SAHNE Platform üzerinden belirlenen hesaplar ve anahtar kelimelerin kapsamına giren Twitter içeriklerine dayanarak oluşturulmuştur.

Fikirde Birlik ve Mücadele Platformu çağrısıyla gerçekleşen Büyük Aile Yürüyüşü, "LGBT Propaganda ve Dayatmasına Dur Denmesi" [1] için vatandaşları ve sivil toplum örgütlerini bir araya gelmeye davet etti. Platform, LGBTİQ+fobik ve homofobik söylemlerini aile ve çocukları "LGBT dayatmasına" ve "LGBT propagandasına" karşı korumak olarak çerçevelemektedir. Bununla birlikte yürüyüşün hedefinin kesinlikle [2] LGBTİQ+ bireyler olmadığını ancak LGBTİQ+ propagandası sebebiyle cinsiyetsizleşecek bireylerden dolayı insan neslinin devamlılığının önüne geçebilecek bu "varoluşsal şiddet" ile mücadele etmek paranteziyle yürüyüşün hedeflerini meşrulaştırmaya çalışmıştır.

Büyük Aile Yürüyüşü izleme dönemi, yürüyüş katılım daveti ile yürüyüş sonrası olmak üzere 16 Eylül 2022 ile 23 Eylül 2022 tarihleri arasında belirlenmiştir. Twitter'da belirlenen anahtar kelimeler, kelime grupları, hashtagleri içeren tweet'ler üzerinden Büyük Aile Yürüyüşü'nün sosyal medya izlemesinin analizi yapılmıştır.

Arka Plan

Büyük Aile yürüyüşüne benzer bir biçimde ilk kez Marsz dla Życia i Rodziny – March for Life and Family [1]– Aile ve Yaşam için Yürüyüş ismi ile 2006 yılında Polonya’da kürtaj karşıtı yürüyüş ile düzenlenmeye başlanan eylemler, Polonya nezdinde sağ siyasi hareketler ve sivil toplum örgütlerinden büyük bir ilgi gördü. Düzenli aralıklarla gerçekleştirilen yürüyüşler, muhafazakâr ve sağcı hareketlerin katılımları ile kürtaj karşıtlığından LGBTİQ+ fobik söylemleri üretti. Geniş bir yelpazede nefret söylemi üretmek ve toplumsal cinsiyet eşitliğine eleştirel yaklaşma iddiası ile homofobik, bifobik ve transfobik söylemleri ana akımlaştırmaktadır.

İlk eylemini 1 Şubat 2019, cuma günü, Ayasofya Müzesinin Camii olarak yeniden faaliyete girmesi için görünürlük yaratmak amacı ile “Seccadeni de al gel” sloganıyla gerçekleştiren Fikirde Birlik ve Mücadele Platformu, 23 Eylül 2021’de yurt genelinde “LGBTİ faaliyetlerinin durdurulması ve yasaklanması” için imza kampanyası başlattı. “Aileni ve neslini koru, Sapkınlığa dur de” sloganı ile yola çıkan Platform “Müslüman Türk milletini ahlaken çökertmek, yeni nesilleri cinsiyetsizleştirmek, sapık ilişkileri, pedofiliyi ve zührevi hastalıkları ülkemizde yaygınlaştırmak, ailesiz ve zürriyetsiz bir toplum oluşturmak için dört koldan farklı renk ve biçimlerde hiç durmadan saldıran sapkın örgütün faaliyetlerine asla izin vermeyeceğiz...!” [2] açıklaması ile LGBTİ+’ları bir tehdit olarak etiketledi. Bu söylemi takiben bir ay sürecek imza kampanyasını hayata geçirdi. Kampanya halen aktif olarak imzacı kabul etmektedir.

İmza kampanyasının ardından Platform, 2021 ve 2022 boyunca toplamda on beş “Aileni ve neslini koru, Sapkınlığa dur de” etkinliği ve son olarak 18 Eylül 2022 İstanbul/Fatih Saraçhane parkında “Büyük Aile Buluşması” için bir çağrı düzenledi.

Tablo 1: “Aileni ve Neslini Koru, Sapkınlığa Dur De” 2021-2022 Etkinlikleri

Etkinlik Tarihi	Etkinlik Sayısı
Ekim 2021	1
Kasım 2021	1
Şubat 2022	4
Mart 2022	5
Haziran 2022	1
Temmuz 2022	1

Yürüyüşe kadar gerçekleşen etkinlikler; konferanslar, basın açıklamaları ve ilgili kişilerin katılımı ile gerçekleştirilen konuşmalar ve buluşmalardan oluşmaktadır. Mitingin çağrısını gerçekleştirmek için Platform tarafından hazırlanan ve televizyon ve radyo versiyonları bulunan medya içerikleri hazırlanmıştır. Platform tarafından hazırlanan bu medya içerikleri, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından kamu spotu olarak onaylanmasını takiben, vatandaşları yürüyüşe desteğe çağırmak amacı ile dolaşıma girmiştir.

RTÜK'ün konu nezdindeki açıklaması:

“Büyük Aile Buluşması olarak adlandırılan etkinlik konusunda kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanmış olan bir adet televizyon ve bir adet radyo spotu incelenmiş olup, Üst Kurulumuzun 14.09.2022 tarihli ve 2022/36 sayılı toplantısında; 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre "kamu yararına yönelik spot film olarak" kabulüne ve yayın kuruluşlarında yayınlanmasının önerilmesine, bu spotlara ayrılan yayın süresinin ve oranının, reklamlar için ayrılan süre ve oranların hesaplanmasında dikkate alınmamasına karar verilmiştir..” [3]

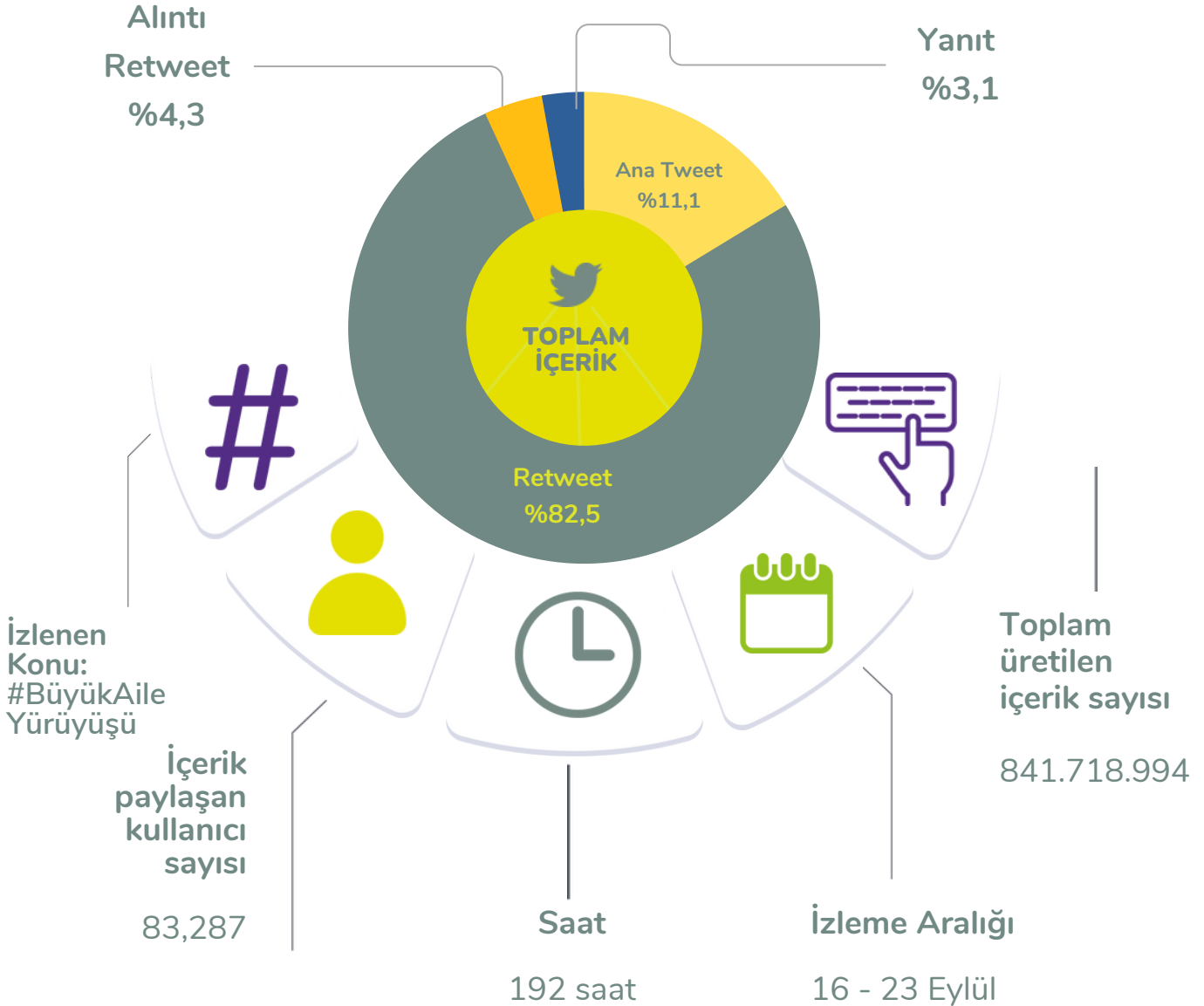
Büyük Aile Yürüyüşü toplu etkinlik ve yürüyüş yasaklarının devam ettiği ve 2015 yılında yoğun polis müdahalesi ile karşılaştıktan sonra 2016 yılından bu yana, İstanbul Valiliği kararları ile engellenen Taksim Onur Yürüyüşü yasaklarının devam ettiği bir atmosferde, hiçbir yasal engele takılmadan gerçekleştirilmiştir. RTÜK'ün nefret söylemi üretme potansiyeli olan etkinliğin çağrısını “kamu yararına” olduğu gerekçesi ile onayladığı siyasi atmosfer içerisinde, Platform, LGBTİQ+ları sapkın ve Türk-İslam aile yapısının ve insan neslinin devamlılığına dair bir tehdit olarak çerçevelemiş ve nefret söylemesi üretmek için 18 Eylül 2022 tarihli yürüyüşe kadar toplamda 18 etkinlik gerçekleştirmiştir.

Yürüyüşün, 16-23 Eylül tarihleri arasında Twitter'daki yansıması ise LGBTİQ+'lar açısından farklı temalara sahip nefret söylemlerinin kesiştiği bir vaka olarak karşımıza çıkıyor. Halihazırda var olan homofobik, bifobik ve transfobik söylemlere ek olarak, Büyük Aile Yürüyüşü çerçevesinde dış mihraklar, kültür savaşı ve LGBTİQ+'nın global ideolojik bir dayatma olduğu gibi söylemlerle iç içe geçerek, Twitter'da son derece büyük bir alan kapladı.

Takip Edilen İçerik

Belirlediğimiz tarih aralığı içerisinde izlenen anahtar kelimelerde, 83,287 yazar tarafından 240,970 içerik üretilmiştir. Yazarların toplam takipçi sayısı 841,718,994'dür. Üretilen içeriğin %17,5'ini orijinal tweetler (tweetler, yanıtlar ve alıntı tweetler) oluşturmaktadır. %11,1 tweet, %4,3 alıntı retweet, %3,1 ise yanıtlardan oluşmaktadır. %82,5'i ise retweet'ler oluşmaktadır. İzlenen anahtar kelimeler, kelime öbekleri ve hashtagler aşağıdaki gibidir:

lgbt OR *buyukaileyuruyusu* OR "buyuk aile yuruyusu" OR *sarachaneparkı* OR *ailenikoru* OR "aileni koru" OR *nefretyuruyusunehayir* OR (nefret yuruyusune hayir)

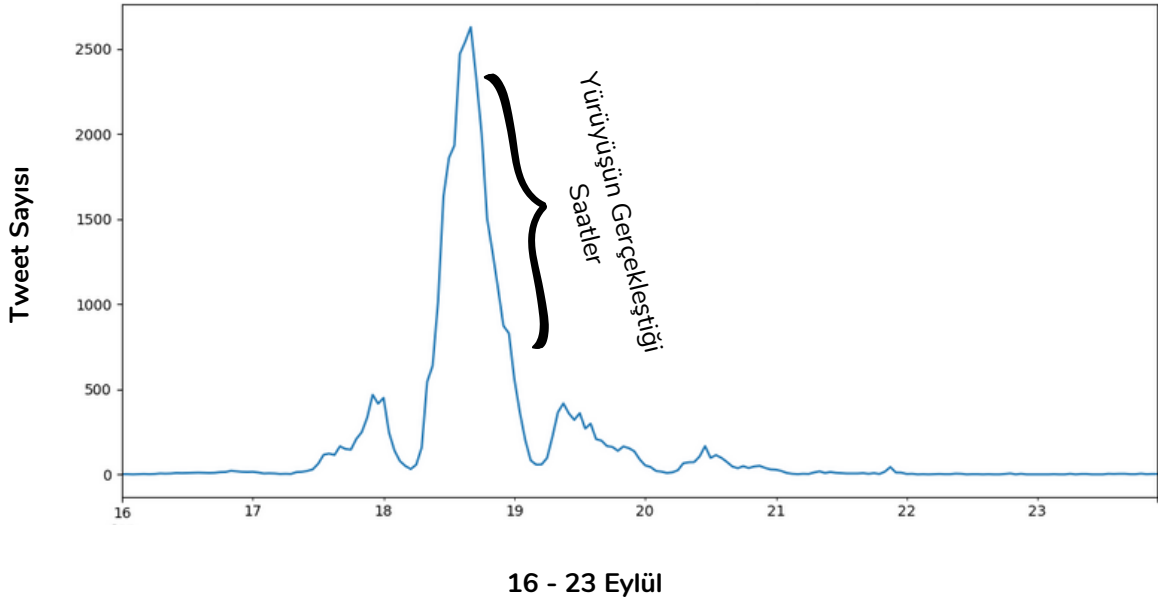

Kelimeler arasında kullanılan (*); query, twitter üzerinden toplamak istediğimiz içeriklerin formülize edilmiş halidir. (OR) ise geldiği anahtar kelimelerden herhangi birine sahip olanı veri tabanına eklemek için kullanılmaktadır.* operatörü, "wildcard" görevi görmekte ve sonuna ya da başına geldiği ön ek/son ek/kelime almış anahtar kelimeleri veri tabanına eklemektedir. (Ör: lgbt* > lgbtihaklarıinsanhaklarıdır).

İzlemenin gerçekleştiği zaman aralığında Twitter etkinliğinin konu nezdinde en çok içerik üretilen ve etkileşimin olduğu zaman aralığı etkinliğin gerçekleştiği 18 Eylül 2022 Pazar günüdür. Konu hakkında üretilen toplam içeriğin %60'ı, saat 00:00 ile 23:59 arasında üretilmiştir. Pazar günü içerisinde ise Twitter etkinliğinin en yoğun olduğu saatler, yürüyüşün gerçekleştiği zaman aralığına denk gelen saat, 15:00 ve 21:00 arasındaki zaman dilimidir. Bu süreçte toplam 60.537 içerik üretilmiştir. Bu sayı toplamda üretilen içeriğin %24,1'ini oluşturmaktadır. Yürüyüşü takip eden 19 Eylül 2022 ise üretilen toplam içeriğin %21,1 ile, Twitter etkinliği açısından ikinci sıradadır.

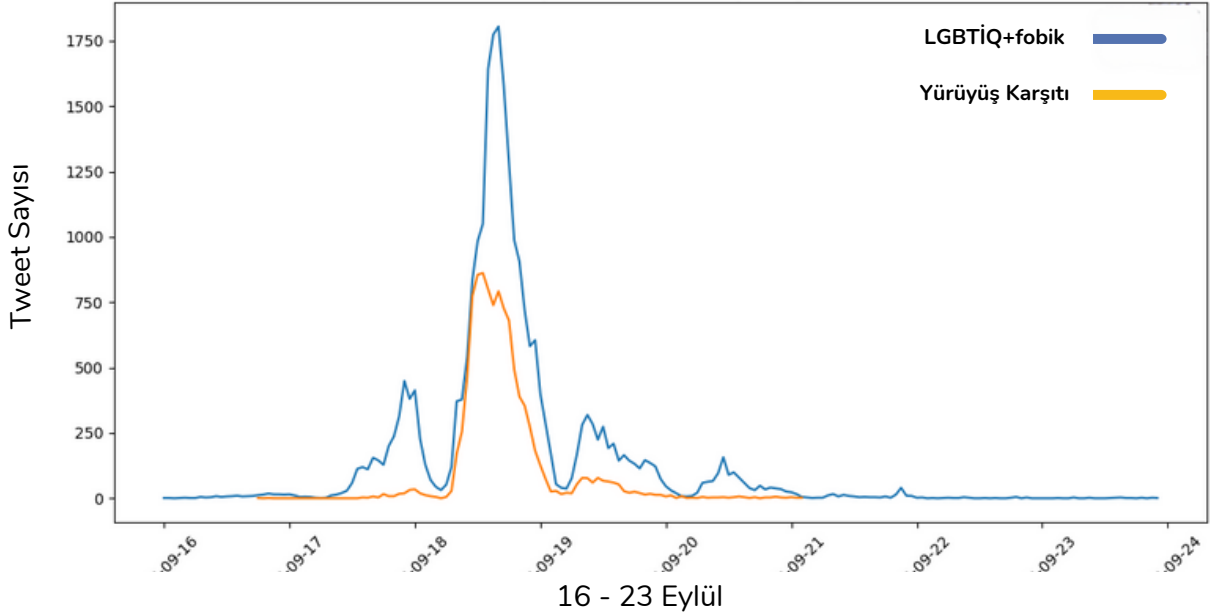
Grafik 1: İzleme Yapılan Süre Boyunca Atılan Tweet Sayısı

Grafik 1'de görüldüğü üzere ana akımda ve sosyal medyada birçok canlı yayının yapılması, yürüyüşe olan medya ilgisinin fazla olması ve yüksek sayıda takipçiye sahip hesapların katılımı nedeniyle yürüyüş esnasında içerik hacmi yükseltmiştir.

Ek olarak, Grafik 2'de görüleceği üzere LGBTİQ+fobik içeriklerin, Yürüyüş Karşıtı içeriklere göre çok daha kısa sürede hacmini arttırmış ve daha uzun süre etkin kalmaya devam etmiştir. Yürüyüş Karşıtı içeriklerin hacmi, hiçbir noktada LGBTİQ+fobik içeriklerin hacmini geçmemiştir.

Grafik 2: İzleme Yapılan Süre Boyunca Kategorilere Göre Atılan Tweet Sayısı

Büyük Aile Yürüyüşü kapsamında, izlemenin yapıldığı zaman aralığında atılan tweetlerin içerik analizi için üç ana kategori belirlendi. Bu ana kategoriler LGBTİQ+fobik, Büyük Aile Yürüyüşü (BAY) karşıtı ve yürüyüş hakkında yapılan haberlerden oluşmaktadır. LGBTİQ+fobik içerikler genel olarak yürüyüşe odaklansalar bile bu kategori altında üretilen içeriklerin kapsamı yürüyüşün sınırlarını aşmakta ve LGBTİQ+ bireylerin var oluşunu direkt olarak hedef gösteren ayrımcı içerikler üretmektedir.

LGBTİQ+fobik içerikler toplam içeriğin %70'ini, BAY Karşıtı içerikler ise %28'ini oluşturmaktadır. Kalan toplam üretilen içeriğin %2'lik dilimi ise Büyük Aile Yürüyüşünü haberleştiren içeriklerden oluşmaktadır.

Tablo 2: En Sık Kullanılan Hashtag'ler

Hashtag	Oran
#LGBTdayatması	%60,2
#nefret yürüyüşüne hayır	%33
#LGBTsapkınlığınadurde	%4,9
#LGBT hakları insan haklarıdır	%1,4
#AileniKoru	%0,3
#sarachaneparkı	%0,2

Kelime Yaygınlıkları

N-gram, belirli bir metindeki birimlerin tekrar oranını hesaplamak için kullanılan yöntemdir. Bu rapor bağlamında belirlediğimiz anlamlı birimler kelimelerdir. N-gram hesaplamalarını ikili, üçlü ve dördü gruplar olarak gerçekleştirerek sık sık beraber kullanılan kelimeleri tespit edilmiştir. Böylece topladığımız veride baskın olan söylemleri tespit etmemiz kolaylaşmıştır.

LGBTİQ+fobik içerikler toplam içeriğin %70'ini, BAY Karşıtı içerikler %28'ini oluşturmaktadır. Toplam üretilen içeriğin kalan %2'lik dilimi ise Büyük Aile Yürüyüşünü haberleştiren içeriklerden oluşmaktadır.

Tablo 3: Bigram

Kelimeler	Sıklık
Tuğçe - Kazaz	948
insan - haklarıdır.	684
YALLAH - HOLLANDAYA	679
Yaradanın - yarattığını	603
"Eşcinsel - İmam"	567
Mohamed - Zahed	542
LGBT - propagandası	505
Avrupa'nın - "Eşcinsel	495

Tablo 4: Trigram

Kelimeler	Sıklık
Kimin - haddine - Yaradanın	615
haddine - Yaradanın - yarattığını	598
Yaradanın - yarattığını - kendi	597
Garanti - Bankası'nın - desteğiyle	540
Avrupa'nın - "Eşcinsel - İmam"	494
Mohamed - Zahed - isimli	490
LGBT - propagandası - yapması	467
uyanma - harekete - geçme	342
harekete - geçme - savaşıma	342

Tablo 5: Dördü N-gram

Kelimeler	Sıklık
Kimin - haddine - Yaradanın - yarattığını	597
haddine - Yaradanın - yarattığını - kendi	597
Yaradanın - yarattığını - kendi - değil	597
Garanti - Bankası'nın - desteğiyle - 7 11 Kasım	523
Avrupa'nın - "Eşcinsel - İmam" - olarak	493
LGBT - propagandası - yapması - planlanıyor.	459
uyanma - harekete - geçme - savaşıma	342
LGBTİ+ - Hakları - insan - haklarıdır.	332
ahlaki - durumlar - protesto - edilmelidir.	279
yürüyüşler - yapılmalı. - Gayri - ahlaki	278

Birlikte kullanılan kelimeleri ele aldığımızda bütün kombinasyonlarda dini vurguların yüksek olduğu görülmektedir. “Eşcinsel İmam”, “Yaradanın yarattığını” gibi kombinasyonlar dini temalara sahip içeriklere aittir. “Yaradanın yarattığını”, “Yaradanın yarattığını kendi” ve “Kimin haddine yaradanın yarattığını” kelimelerinin çok sık olarak kullanılmasının sebebi 2.5 milyon takipçiye sahip Gökhan Özoğuz’un aşağıdaki tweet’i ve aldığı etkileşimdir:

"Kimin haddine Yaradanın yarattığını kendi gibi değil diye yok saymak. #NefretYürüyüşüneHayır"

(@gokhanozoguz, 18 Eylül 2022, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2022)

Eşcinsel İmam Bigram’i (ikili kombinasyon) ise “Mohamed Zahed” Bigram’i ile ilgili olarak Cezayir asıllı Fransa’da yaşayan açık eşcinsel kimlikli bir imamın, Garanti BBVA ve Bayer tarafından düzenlenen 2022 İstanbul Brand Week’e davet edilmesine üzerine İslam ve LGBTİQ+ kimliklerin çatışmasının somutlaşması olarak Büyük Aile Yürüyüşü izlememizde yer bulmuştur.

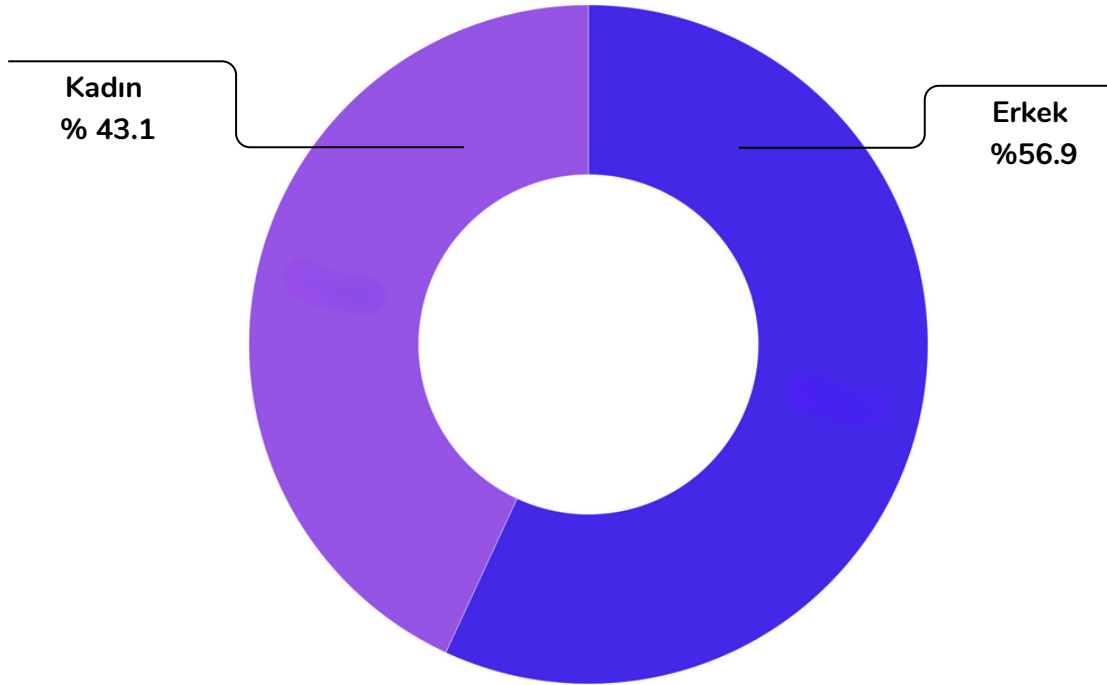
Yukarıdaki iki spesifik örnek dışında “LGBT propagandası”, “ahlaki durum”, “protesto - uyanma - harekete - geçme - savaşıma” gibi kelimeler en popüler hashtag olan #LGBTDayatması hashtag’i ile örtüşmektedir.

“Avrupa/Batı kaynaklı propaganda ile edinilen LGBT kimliklerin dayatması/propagandası, toplumun en önemli birimi olan aileyi tehdit ediyor” fikri, söz konusu kelimeleri kullanan tweet’lerin içinde bulunduğu temanın kaynağıdır. “Uyanma”, “harekete geçme” ve “savaşıma” gibi eyleme çağırıcı kelimeler LGBTİQ+lara yönelik ayrımcı pratiklerin, “dayatmaya karşı mücadele etme” kapsamında meşru bir zemine oturtulmasını sağlamaktadır.

Büyük Aile Yürüyüşü Karştı İçerikler

Büyük Aile Yürüyüşü nezdinde üretilen BAY Karştı içeriğın kavramsal alt yapısını büyük oranda insan hakları, eşitlik ve yürüyüşün LGBTİQ+fobik mesajını bir nefret suçu olarak değerlendirilmesinden oluşturmaktadır. BAY karştı kategorisindeki içerik üretenlerin cinsiyet dağılımı ise %56,9 ile erkekler, %43,1 ile kadınlar şeklinde ayrılmıştır.

Grafik 3: BAY Karştı Olarak Etiketlenmiş İçeriklerin Algoritma Tarafından Algılanan Cinsiyetleri (Yüzde)

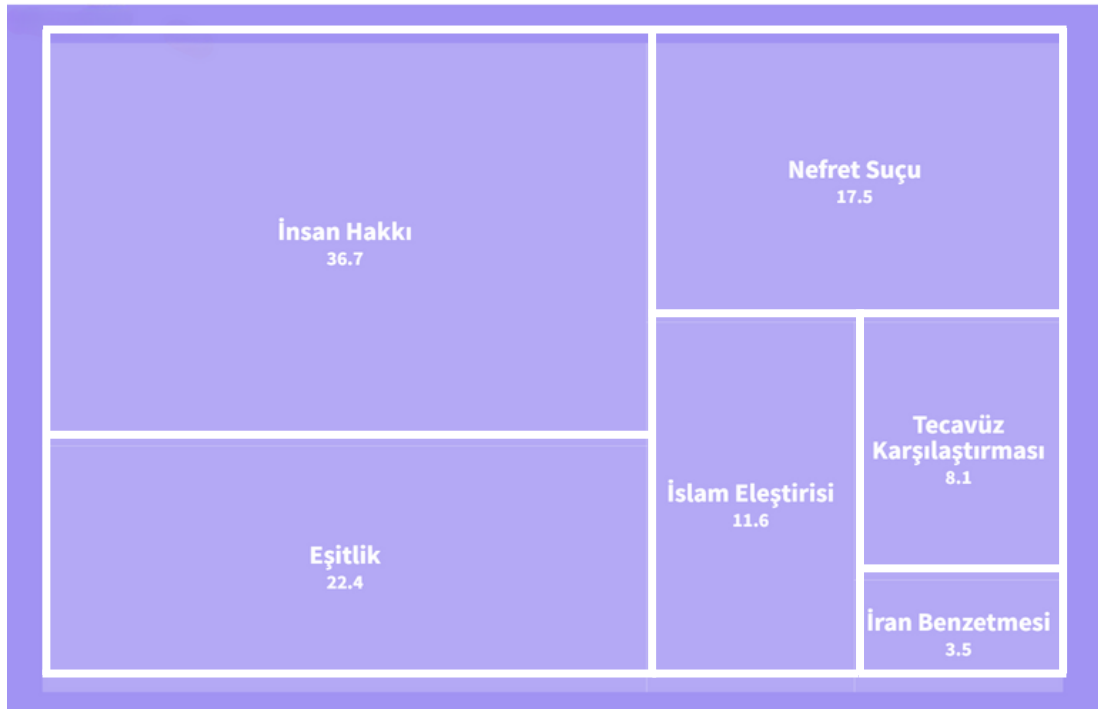
İnsan Hakkı anahtar kelimesi BAY Karştı ana kategorisinin %36,7'sinde bulunmaktadır. Bu içerikler büyük oranda LGBTİQ+'ları ve cinsel yönelimlerini evrensel insan hakları parantezinde değerlendirmektedir. Eşitlik anahtar kelimesi ise BAY Karştı ana kategorisinin en fazla hacmi olan ikinci alt kategorisini oluşturmaktadır. %14,1 ile cinsel yönelimlerin ve bu yönelimlere sahip bireylerin eşitlik ilkesi altında değerlendirilmesidir. Bu yürüyüşün bu ilkeyi ihlal ettiği gibi içeriklerden oluşmaktadır. Bu kavramsal öbeklenme altında cinsel yönelim konusunun hiçbir siyasi veya devlet aygıtının konusu olmadığını veya LGBTİQ+ dışında kalan bireyleri ilgilendirmeyeceğine dair üretilen içeriklerin BAY Karştı ana kategorisi içerisindeki oranı ise %8,2'dur.

Büyük Aile Karşıtı olarak etiketlenmiş içerikler, karşıtlıklarını birçok farklı açıdan konumlandırmıştır. İlgili içeriklerin %36,7'si karşıtlıklarını LGBTİQ+ haklarının insan hakkı olduğu vurgusu üzerinden kurmaktadır. İnsan hakkı vurgusu ile bağlantılı olarak LGBTİQ+lar ile eşitlik (%22,4) vurgusu ikinci en yaygın temadır. Böylece BAY karşıtı görüşlerin %59,1'i BAY'ı kapsayıp onu aşan bir söylem üretmektedir.

Yürüyüşün kendisini nefret suçu olarak kategorize edip eleştiren içeriklerin, BAY Karşıtı ana kategorisi içerisindeki yaygınlığı %12,2'dir. Bu içerikler büyük oranda Büyük Aile Yürüyüşü etkinliğinin kendisini ve taşıdığı mesajı bir nefret suçu veya ayrımcı söylem ve siyaset kategorisinde ele almıştır.

En az yaygın üç temanın odağı ise LGBTİQ+lar değildir. İslam eleştirisi (%11,6), tecavüz karşılaştırması (%8,1) ve İran benzetmesi (%3,5) ile ilgili içeriğin neredeyse %25'i farklı kavram ve kesimlere odaklanmaktadır. Örnek olarak tecavüz karşılaştırması temalı içerikler, çocuklara karşı gerçekleştirilen cinsel istismarları işaret ederek toplumsal olarak bu sorunun önceliklendirilmesi üzerine kurulmuştur. Bu söylem, LGBTİQ+ları "daha az problematik" bir kesim olarak konumlandırmaktadır. İran benzetmesi temaları içeriklerde ise İslam odaklı bir eleştiri söz konusudur ve LGBTİQ+lar, bu sürecin kurbanlarından biri olarak sunulmaktadır.

Grafik 4: BAY Karşıtı Olarak Etiketlenmiş İçeriklerin Alt-Temaları (Yüzde)

Haber İçerikleri

Gerçekleştirilen izleme kapsamında medya kuruluşlarının, gazetecilerin ve geniş anlamıyla haber içeriklerinin, toplumsal kutuplaşmaya katkı sağlayabilecek anahtar kelimeleri ve hashtag'leri kullanarak yaygınlaşmasına etki ettiği görülmektedir.

LGBTİQ+lar ile ilgili haberler, toplumsal kutuplaşmanın araçsallaştırdığı bir kesimi hedefe koyduğu için, söylemsel, politik ve duygusal olarak oldukça yüklü olabilmektedir.

Tablo 6: Haber Kategorisindeki İçeriklerin Kullandığı Hashtag'ler

Hashtag	Yaygınlık
#LGBTdayatması	%72
#nefretyürüyüşünehayır	%23
#LGBTsapkınlığınadurde	%2
#AileniKoru	%2

LGBTİQ+fobik hashtag'leri kullanılarak üretilen haber içerikleri, hashtag kullanma konusunda, öteki haber içeriklerine göre çok daha girişkendir. LGBTİQ+fobik haberlerin %76'sında en az bir adet fobik hashtag kullanılmıştır. Geriye kalan bütün haber içeriklerinin %23'ünde #nefretyürüyüşünehayır hashtag'i kullanılmıştır.

"Sapkın düşünceye karşı aileler birleşti! Binlerce kişi LGBT'ye dur diyecek."
(Türkiye Gazetesi, 17 Eylül 2022, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2022)

"Fatih'teki Saraçhane Parkı'nda ailelerin toplumu korumak adına düzenledikleri LGBT'ye karşı yürüyüş yoğun katılımı başladı. RTÜK bu yürüyüşün tanıtım filmini televizyonlarda kamu spotu olarak vereceğini duyurmuştu. #LGBTdayatması "

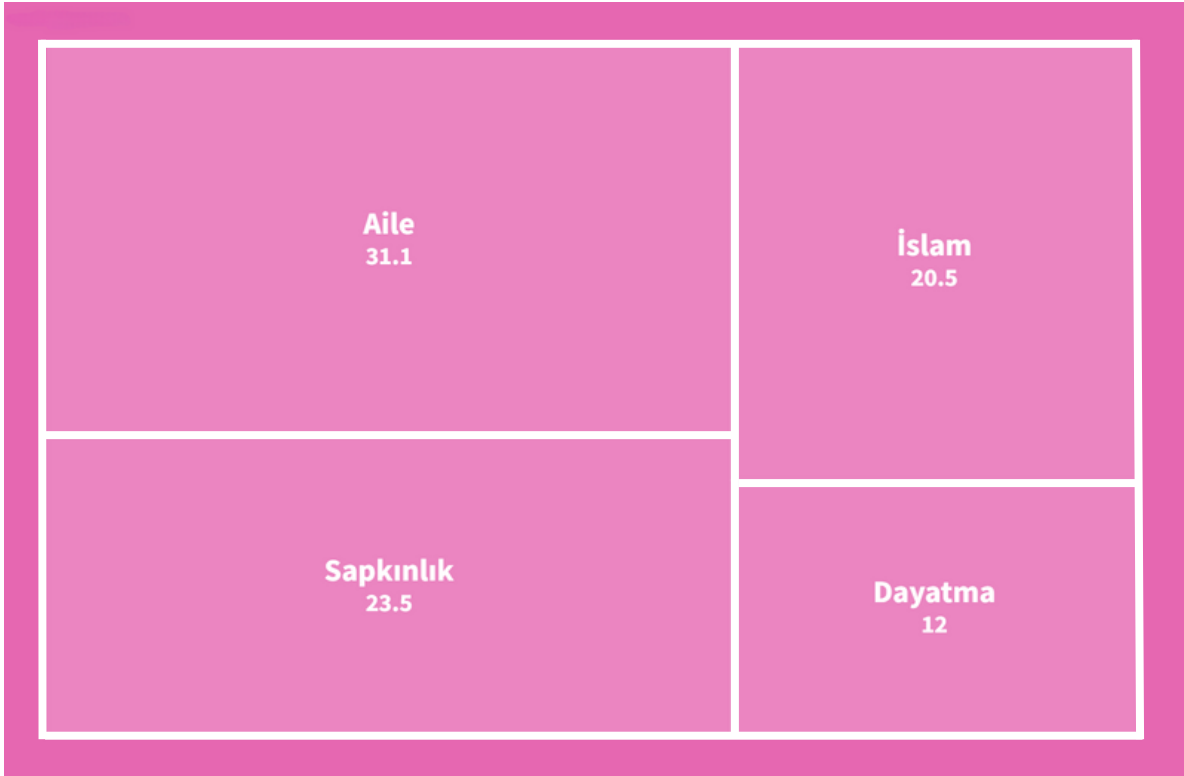
(Sabah, 18 Eylül 2022, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2022)

LGBTİQ+fobik İçerikler ve Alt Kategoriler

Büyük Aile Yürüyüşü nezdinde üretilen LGBTİQ+fobik içeriğin kavramsal alt yapısı, büyük oranda Aile – Çocuk ekseninde üretilen içerikler, LGBTİQ+'ları ve cinsel yönelimlerini sapkınlık olarak kategorize etmek ve İslam'a aykırılık çizmektedir. Birbirinden tamamen ayrılmış alt-kategoriler ortaya çıkmamıştır.

Bu kategorideki içeriklerin Büyük Aile Yürüyüşü'ne Destek Olanlar yerine LGBTİQ+fobik olarak etiketlenmesinin sebebi ise LGBTİQ+ların direkt olarak hedef gösterilmesi ve yürüyüşün LGBTİ+lara karşı ayrımcılığın araçsal kullanımınıdır. Bu nedenle içerikler Yürüyüş'e destek olmanın ötesindedir ve Yürüyüş Karşıtı içeriklerden ayrışmaktadır.

Grafik 6: LGBTİQ+fobik Olarak Etiketlenmiş İçeriklerin Alt-Temaları (Yüzde)

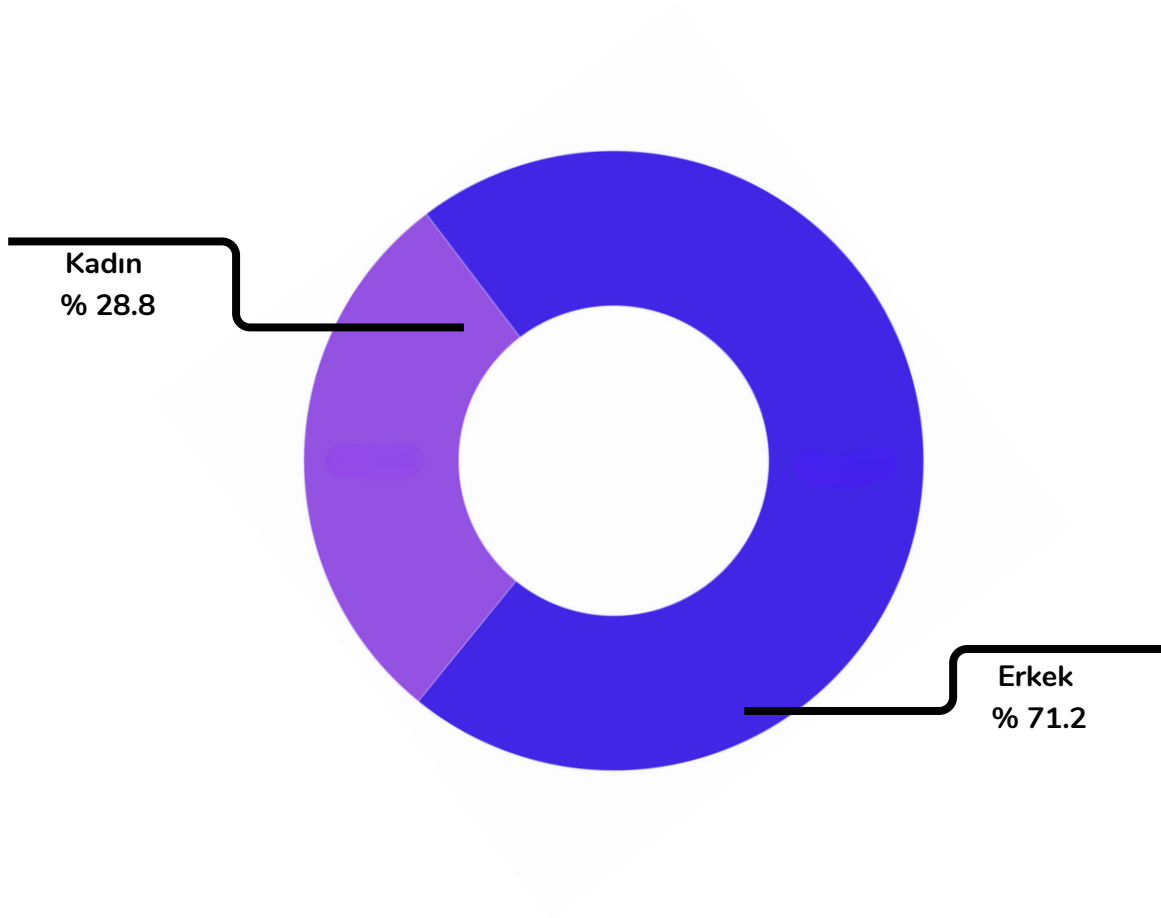

İzlemeyi sağladığımız algoritmanın içerik analizine dayanarak atadığı cinsiyetler nezdinde, LGBTİQ+fobik içeriklerin %71.2'si cinsiyeti erkek olarak algılanmış hesaplar tarafından, kalan %28.8'lik dilim ise cinsiyeti kadın olarak algılanmış hesaplar tarafından üretilmiştir.

Diğer sosyal medya izlemelerimize benzer bir şekilde, algoritma tarafından algılanan cinsiyetleri kadın olanların oranı, hak savunuculuğu temalı içeriklerde artmaktadır. Muhafazakar tutumun yüksek olduğu içeriklerde algılanan cinsiyetleri erkek olan kullanıcıların oranı istisnasız olarak daha yüksektir.

Grafik 5: LGBTİQ+fobik Olarak Etiketlenmiş İçeriklerin Algoritma Tarafından Algılanan Cinsiyetleri (Yüzde)

- **AİLE:** LGBTİQ+fobik içerikler kapsamında aile anahtar kelimesi yaygınlık açısından %24,66 ile ilk sırada gelmektedir. Aile parantezi içerisine alınabilecek çocuk anahtar kelimesi ise LGBTİQ+fobik içeriğin %6,4'ünde bulunmaktadır. Bu içerikler büyük oranda yürüyüşün ana teması ile uyumlu bir şekilde Türk-Müslüman aile yapısının korunması ve çocukların dış veya küresel güçlerin dayatması olan LGBT baskısından ve cinsiyetsizlikten korunması temalı nefret söylemi içermektedir.

"İBNE için Luzumu Yok! Bu Ülkenin En Temel Yapı Taşı Olan Aile yi Yıkma Çalışanlara ve Bunların Bir Parçası Olan #LGBTdayatması na Karşısınız! "
(17 Eylül 2022, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2022)

- **SAPIKLİK:** Sapkınlık, ahlaksızlık, onursuzluk, ibnelik, iğrençlik anahtar kelimeleri LGBTİQ+fobik içerikler nezdinde ikinci bir kavramsal öbekleşme noktasını oluşturmaktadır. Bu kavramsal öbek LGBTİQ+ bireyleri veya cis-hetero* harici cinsel yönelimleri sapkın (%19,6), ahlaksız (%2,1), ibne (%1,5), iğrenç (%0,3) ve onursuz (%0,2) olarak açıklamaktadır.

" Sapıklığa hoşgörü olmaz. Ateşle oyun olmaz. Sapıklığa, pisliğe, çirkinliğe tahammül olmaz. Neslin selameti için karşı koymalı, çocuklarımızı korumalıyız. #LGBTDayatması #LgbtSapkınlığınaDurDe #LGBTsapkınlıktır #LGBTDAYATMASINAHAYIR"
(18 Eylül 2022, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2022)

#LGBTDayatması na duyarsız kalmak çocuklarımızın üzerinde dolaşan sapık elleri serbest bırakmaktır bu sapkınlığı normalleştirmek geleceğimizin cinayeti olur. Bu sapkınlığa karşı sessiz kalma tepkini ve tavrını göster. Çekin o kirl emellerinizi çocuklarımızın zihninden."
(18 Eylül 2022, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2022)

- **DİN:** Üçüncü kavramsal öbikleşme din ve dini ideoloji etrafında şekillenmiştir. LGBTİQ+'ların İslam dinine aykırılığına dayandırılan nefret söylemi içeriklerinin LGBTİQ+fobik ana kategorisindeki yayılımı %12,9'dur. LGBTİQ+fobik ana kategorisinin %4,2'sini ise Lut anahtar kelimesi ekseninde LGBTİQ+'ları Lut kavmi ile bir tutan ve ibret almaya davet eden içerikler oluşturmaktadır. Lut kavmi benzetmesi ekseninde LGBTİQ+fobik içeriğin %2,1'i eşcinselliği bir lanet olarak kategorize etmektedir.

"LUT Kavminin livata işini YAPANLARIN CEZASI İSLAMA GÖRE ÖLÜMDÜR! TÜRKİYE'DE ŞERİAT YOK AMA BU SUÇA EN AĞIR CEZALAR VERİLMELİ EĞER İDAM CEZASI VERİLEMİYORSA TEK KİŞİLİK HÜCRELERDE ÖMÜR BOYU HAPİS CEZASI VERİLMELİDİR!
#LGBTdayatması"

(18 Eylül 2022, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2022)

"#LGBTdayatması
#NefretYürüyüşüneHayır
Bu lût kavminin artıklarına derhal idam cezası gelmeli.
@adalet_bakanlik @bybekirbozdog @suleymansoylu @TC_icisleri
@TBMMGenelKurulu"

(18 Eylül 2022, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2022)

Örneklerde görüldüğü üzere kategoriler birbirlerinden çok net sınırlarla ayrılmamaktadır. Aile, sapıklık ve din kategorilerindeki içerikler nefret söylemlerinde birbiri ile kesişebilmektedir.

Büyük Aile Yürüyüşü izlemesi kapsamında topladığımız içeriklerde ayrımcı söylem oranının %67,2, nefret söylemi oranı ise %7'dir.

Sosyal medya izlemelerimizde tespit ettiğimiz ortalama nefret söylemi oranının (%3,4) iki katı üstünde olan bu oran, LGBTİQ+'ların hedef gösterilme ve nefret suçuna maruz kalma olasılığını arttırmaktadır.

SONUÇ

En çok etkileşim alan tweetler incelendiğinde konuya dair üretilen içeriğin büyük oranda yürüyüşe destek ve yürüyüşün kendisinin nefret söylemi üreten bir organizasyon olduğu eleştirisi ekseninde geliştiği ortaya çıkmıştır. Yürüyüşün temel hedefi olan ve yürüyüşü destekleyen içeriklerin tartışmaların büyük bir kısmı, “aile” kavramının klasik anlamı ile korunması ve LGBTİQ+ların tehdit olduğu yönünde gelişmektedir.

Daily Islamist tarafından Mohamed Zehad'ın katılımcı olacağı etkinliğin hedef gösterilmesinin ardından takip edilen anahtar kelimeler ve hashtagler kapsamında Twitter etkinliğinin en önemli hedeflerinden biri, etkinliği organize eden ve fonlayan Garanti Bankasına boykot çağrıları oluşturmaktadır. LGBTİQ+fobik kategorisinde üretilen içeriğin %7'si, LGBTİQ+ bireyleri desteklemesi sebebi ile kişileri eğer var ise Garanti Bankası hesaplarını kapatmaya veya banka ile kurdukları iş ve ilişkilerde değişikliğe gitmeye çağırmakta veya bu alanlarda eylem alan kişileri kutlama veya desteklemektedir. Sosyal medyadan gelen tepkiler ve online hareketlilik üzerine Zehad'ın katılacağı etkinlik iptal edilmiştir.

LGBT bireyleri sapkın olarak tanımlamak, izlemenin yapıldığı dönem içerisinde üretilen LGBTİQ+fobik ve homofobik/bifobik/transfobik içeriklerin en önemlileri arasında yer almaktadır. 2437 twitter kullanıcısı tarafından üretilen 3038 içerikte **LGBT = sapkın** denklemini kurmaktadır. Bu denklem, çoğunlukla bu sapkınlığın ya geleneksel aile yapısını tahrip ettiği ya da LGBT bireylerin hak taleplerini uluslararası bir komplo olarak çerçeveleyip, toplumsal yapının zarar gördüğü söylemleri ile iç içe geçerek LGBTİQ+fobik söylem üretimine katkı sağlamıştır.

LGBT bireyleri Lut kavmi üzerinden tanımlayan ve bu referans ile LGBTİQ+fobik söylem üreten 61 yazarın, 64 içerik toplamda üretilen içeriklere oranla son derece az yer kaplamaktadır. Lakin bu çerçeveleme yöntemi, Büyük Aile Yürüyüşü ekseninde üretilen nefret söylemi örneklerinin kristalleştiği bir vaka olarak karşımıza çıkmaktadır.

LGBT nefretini dini temellerle, aile kurumuna yarattığı iddia edilen tahribat ve en önemlisi insan neslini tehdit eden bir sapkınlık olarak tanımlama gibi farklı LGBTİQ+fobik söylemlerin kesişiminin bulunması ve toplumsal dokuya zarar vermesi sonucunu çıkartan bu nefret söylemi biçimi, yürüyüşün bileşenlerinin ve ürettikleri farklı nefret söylemlerinin bir özeti olarak değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

[[1] <https://marsz.org/>

[2] <https://fikirdebirlikvemucadeleplatformu.org/2022/09/05/aileni-ve-neslini-korusapkinliga-dur-de-basin-aciklamamiz-05-09-2022/>

[3] <https://www.pembehayat.org/haberler/rtuk-rsquo-ten-lgbti-lari-hedef-alan-kamuspotuna-onay-2692>

[4] <https://www.sabah.com.tr/gundem/2022/09/21/escinsel-sozde-imam-ludovic-mohamed-zahedin-istanbuldaki-konusmasi-iptal-edildi>

www.sahneprojesi.org
info@sahneprojesi.org

   / @sahne

Bu yayın Avrupa Birliği mali desteği ile hazırlanmıştır. İçerik, tamamıyla Türkiye Avrupa Vakfı sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmemaktadır.